



ПРЕЗИДЕНТ ПРО ВАЖЛИВІСТЬ РОЗВ'ЯЗКИ РАСОВОЇ ПРОБЛЕМИ

Філадельфія. — 30-го жовтня президент Кеннеді промовляв на демократичних зборах до 8000 присутніх на прийнятті для збирання фондів на партійні цілі. Президент знов повторив свої давніші думки про те, як дуже важливо є розв'язка расової проблеми для цієї країни саме в теперішньому часі. Президент підкреслював, що вже зроблено в цій ділянці щодо зрівняння мольового інтелекту у виборчому секторі, в справі прийняття на працю, в транспортних засобах та в мешканстві ділянки і ресторанах та подібних публічних підприємствах. Президент доцільно порушив расову проблему в цьому місті, де його найхолодніше досі з усіх більших міст світу в дні 30-го жовтня, бо в Філадельфії існує напруження між білими та неграми та ті мешканці неперозуміння та прийняття на працю негрів. Президент передбачив, в яких були расові неперозуміння. Коли Президент встав, по дорозі до готелю Велін Стратфорд, де відбулося прийняття, в дільницю без расових неперозуміння, то там мігало Президента більша товпа людей. Президент підкреслював у своїй промові, що хоч багато досі зроблено в ділянці охорони громадянських прав, то все таки ця проблема залишається.

Палатна Комісія збільшила висоту федеральної заборгованості до \$315 білльйонів

Вашингтон. — 30-го жовтня Палатна Комісія Способів і Засобів збільшила з 10-ох голосів прийняла урядовий проєкт, згідно з яким федеральна заборгованість може дйти до \$315 білльйонів. Цей проєкт мав бути важливим до 29-го червня 1964-го року, що значить, що після того дня федеральна заборгованість, якщо Конгрес не ухвалить нового

Голова Ради Економічних Дорадників про konieczність зменшити податки

Вашингтон. — Голова Президентської Ради Економічних Дорадників Волтер В. Геллер, з'явившись в Сенатській Палаті Праці, заявив, що найкращим засобом до зменшення числа безробітних є зменшення прибуткових податків. Геллер казав, що деякі економісти вказують на те, що число безробітних зростає тому, що збільшується число автоматів — машини, які виконують людську працю. Але більшість економістів та їх підтримують думку, що зменшення прибуткових податків на \$11 білльйонів впродовж найближчих двох років спричинить до покращення в економіці цієї країни, бо збільшення руху в роздрібному продажі, внаслідок цього фабрики мусять виробляти більше продуктів та zatrudнювати більше робітників. Тепер число безробітних становить 5,6 відсотка всіх робітників сил, а після зменшення податків воно мало б зменшитися до 4 відсотків, — передбачає Геллер.

Цього року мають випродувати 7,541,000 особових авт

Дітройт. — Минулого тижня американська автомобільна промисловість випродувала 6,026,897 особових авт, а рік тому випродували авт було тільки 5,513,697. Сподіваються, що цього року число особових авт становитиме 7,541,000, і буде на 8,7 відсотків більше в порівнянні з тим, що їх випродували в 1962 році (6,935,182). Треба пригадати, що досі найвища продукція авт була в 1955-му році, коли вона виносилася

В АМЕРИЦІ

● Група 75-ох п'ятидесятих років дві години демонструвала проти головного судді Ірла Воррена в Нью-Йорку перед будинком, в якому відбувалися збори Американського Адвокатського Товариства, яке найменувано Воррена своїм почесним членом. Демонстранти обидвали головного суддю летючими і домагалися над ним суду за те, що «руйнує наші свободи».

● У Вашингтоні у віці 86 років помер колишній сенатор демократ із Техасу Том Коннеллі. Впродовж 24-ох років він був сенатором, а 12 років конгресменом. Від 1958-го року він не брав участі в політиці. Він сам про себе говорив, що най-

В 45-ТІ РОКОВИНИ 1-ГО ЛИСТОПАДА



Б. КОЗАК: 1 ЛИСТОПАДА 1918 Р. У ЛЬВОВІ

РОКОВИНИ 1 ЛИСТОПАДА ВІДЗНАЧАЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ АКАДЕМІЯМИ, КОНЦЕРТАМИ І АПЕЛЯМИ

Цьогоріч, уже 45-і роковини Листопадового зриву будуть відзначені по всіх українських скупченнях в ЗДА і в Канаді Богослужбам і Панахидами за Поляглих Героїв, як також академіями, концертами й урочистими зібраннями та апелями. В неділю дня 3 листопада відбувається заходою Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій, Відділ УККА, Листопадова Академія в Нью-Йорку з промовою д-ра В. Паліворта та багатою мистецькою програмою. День перед тим, в суботу 2 листопада о год. 8-й вечора буде відправлена в церкві св. Юра Листопадова Панахида за Поляглих Героїв. Святочну Листопадову Академію з багатою мистецькою програмою влаштує в неділю 3 листопада Відділ УККА в Джерзі Сіті, Н. Дж. Також дія, тобто в неділю, о год. 11-й перед пол. буде відправлена в церкві св. Анни Петра і Павла Панахида за Поляглих Героїв. Українські комбатанти в Нью-Йорку, Н. Дж. відзначили ці роковини панахидами і Листопадним апелем в дні 31 жовтня ц.р. Листопадові академії й інші імпрези відбудуться в неділю дня 3-го листопада ще в Шикаго, Іл., Дітройті, Мінн., Філадельфії, Па., Гартфорд, Конн., Рочестері, Н.Н., Честер, Па., Пасейку, Н. Дж., та в багатьох інших містах.

Аеронавтична Адміністрація вибрала нових 14-ох астронавтів

Гюстон, Техас. — Крайовою Аеронавтичною й Космічною Адміністрацією повідомлено про вибір 14-ох нових астронавтів, з яких вибиратимуть кандидатів до лету на Місяць. Пересічний вік цих нових астронавтів становить 30,9 року, наймолодший має 27 років. Перший космічний лет до Місяця у формі лету довкола Землі відбудеться найвчасніше за 4 роки. 7 нових астронавтів з 3 летунства, 4 — з флоту, а один з морської піхоти і два цивілі. Між 271 кандидатом на астронавтів були й жінки, але їх кандидатури відкинули. Тепер 3-

Університет в Північній Дакоті може включити українську мову в програму студій

Гранд Форкс, Н. Д. — Тут відбулася в днях 25-26 жовтня сьома з черги конвенції американських і канадських мовознавців і літературів у приміщенні Нортдакотського університету. В конференції взяли участь професори і наукові робітники Манітотського й місцевого університетів з доповідями і дискусіями на теми мови й літератури. З українців узяв участь у цій конвенції проф. Яр. Рудницький із Вінніпегу. Він поінформував учасників про працю над етимологічним словником української мови, що тепер оповідається заходами УВАН у Вінніпегу, та проликутував деякі методологічні питання з проф. Д. Георгавасом, директором проєкту грецького етимологічного словника при Нортдакотському університеті. Одночасно переговорено з проф. Грінбергом можливість введення курсів української мови (побіч уже існуючих російських) в цьому університеті. Проф. Грінберг поставився прихильно до цієї справи, узаалежуючи введення української мови в славістичний куррікулум від зацікавлення цим предметом серед студентства, підтримки з боку українців Норт Дакоти та наявності кваліфікованих викладачів. Між прихильників роздаю деякі новітні видання УВАН. Чергову конвенцію рішено відбуту в 1964 році у Вінніпегу.

● Представники Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій заявили в Сенатській Фінансовій Комісії, що не треба зменшувати податків великим корпораціям з 52-ох до 48-ох відсотків, а натомість зменшити ще більше прибуткові податки тим підприємствам, які найменше заробляють.

ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД

Роман Кушчинський

Ніби тінь, ніби зтось — попіл мур...
Знову тінь... Знову дві... Знову п'ять...
Крізь пожежний дим абазур
Тільки зорі далекі,
Тільки зорі тьмяно миглять.

Ніби шепіт якийсь пролетів...
Ніби тупіт притиснених ніз...
Не хвилюється заспаний Львів:
Певне вітер осінній,
Певне вітер з Вескиду прибіг.

Ой, не вітер пригнався від гір.
Рідне військо сплилось як вода!
І вже грає об камінь,
І вже грає ритмічна хода.

Пробудились гучні вулиці,
Стрепетнулись ворожі доми:
Хто там гроює в брами в ногі?
Хто нас сміє будити?
Хто нас сміє... А в відповідь: МИ!!!

Ми, що вгору несли ще ярмо,
Ми, що вгору могли лиш тузити,
Ми сьогодні до вас кричимо:
Хочем жити вільно,
Хочем жити і будемо жити!

Кожна вулиця в'ється як вуз,
Кожний дім шкрити зуби як вовк.
Гричув постріл — і в тишу загроз.
Хтось покриккує: Піддайся!
Хтось покриккує: Не дайся! — і вмовк.

Рано-ранці, як сонце зішло:
Україно, дарунок приймай!
Ходить Львовом лобидне село:
Гей там, прапор на вежу!
Гей там прапор на місто, на Край!!!

Марокко й Альжир підписали умову про воєнне перемир'я

Бамако, Малі. — У цій столиці африканської держави Малі підписано в середу 30 жовтня ц.р. військове перемир'я між Альжиром і Марокко. Бої в їхній кордонній смузі тривали від 8 жовтня ц.р. і потягли за собою кількасот жертв в убитих і ранених. Перемир'я підписали альжирський прем'єр Ахмед Бен Белла і марокканський король Гасан II, які після підписання умови подали один одному руку, але без будь-яких дальших розмов розійшлися. Свідком підписання перемир'я був головний посол-резидент етійопський монарх Гайле Селассіе. За текстом у-

Британія і Франція нараджаються над економічними взаєминами

Лондон. — У минулий вівторок 29 жовтня відбулось в Лондоні перше засідання англо-французької Економічної Комісії в справах взаємної торгівлі та взагалі економічних відносин між Францією і Британією. Це перша така нарада за останніх два роки. Хоч англійські господарські і політичні кола підкреслюють, що перед найбільшими британськими виборами, які відбудуться пізнім літом 1964 року, Британія не відновлює тієї до Європейської Економічної Спільноти і що не відомо, чи през. де Голь змінить в цій справі своє негативне становище, яке заманіфестував був своїм «вето» в січні цього року, проте у британсько-французьких відносинах прийшла деяка «відлига». Вказували на неї комментатори минулотижневої конференції сімох держав Західно-європейської Унії, яка відбулась в Брюсселі з участю нового британського міністра закордонних справ Батлера: на тій конференції вперше за останніх 10 місяців рішено постійно контактуватися з Британією у справах західно-європейської економіки. Гадають, що з приходом в Західній Німеччині до влади канцлера Людвіга Ергарда — збільшиться натиск на де Голь, щоб він змінив своє становище по справі участі Британії в Європейській Економічній Спільноті.

Комуністи з Північного В'єтнаму продовжують агресію в Лаосі

Вієтнам. — Комуністичний Північний В'єтнам продовжує постачання війська, зброї і амуніції лаоським комуністичним партизанам, всупереч вивідній забороні Женевського договору з липня 1962 року, який встановив у Лаосі коаліційний уряд та визнавав за Лаосом неперушність кордонів і його нейтральність. Північно-в'єтнамські комуністи користуються двома шляхами, якими перевозять до Лаосу зброю, амуніцію і воєнний вивід, що його самі дістають для тієї цілі від комуністичного Китаю. Лаоські комуністи з т.зв. руху Патет Лао зберігають — також усе-переч Женевського договору — свою армію, якою займають так звану долину Жар

ЗДА ТАКИ ВІДКЛИЧУТЬ ЧАСТИНУ ВІЙСЬК З ЄВРОПИ

Бонн. — Всупереч недавнім заявам офіційних американських чинників, між ними державного секретаря Діна Раска в його розмовах з західно-німецьким канцлером Людвігом Ергардом і міністром військових справ Кай Уве фон Гасселем, що ЗДА зберігатимуть в Західній Європі свої непомішувальні збройні сили, деякі американські військові одиниці будуть такі відкликати з Західної Європи і Західної Німеччини. І так, дотеперішні 250.000 американського війська в Західній Європі мають бути зредуковані до 228.000. Відкликати 22.000 американських військ належать до тих 40.000, які були перекинени до Західної Німеччини під час гострої кризи довкола проблеми Берліну в 1961 році. Конкретно, тепер мають бути відкликані два панцерні полки, з-посеред чотирьох, які перебувають в Західній Німеччині та які разом становлять одну панцерну дивізію. Недавно стягнуто з Західного Берліну 1.800 військ так званої Другої Бойової Групи, але американське командування в Гайдельбергу

ЗДА викидають трьох советських шпигунів-дипломатів

Вашингтон. — Державний Департамент 30-го жовтня вивіз ноту до советської місії в Об'єднаних Націях в Нью-Йорку, щоб советські дипломати, яких агенти федерального Бюро Інвестицій приловили на шпигунській дії в дні 29-го жовтня в залізничній станції в Інгелвуді, Нью Джерзі, до 48-ох годин залишили цю країну. Під час арештування шпигунів знайдено чекку з тайними документами, які солетські дипломати — шпигуни дістали від в Америці роджового інженера — електрика російського походження 38-річного Джана В. Бутенка. Витенко є заарештований і сидить в тюрмі. Заарештований є також шофер ньюйоркського відділу советської торгівельної компанії (Амторг) — 33-річний Ігор А. Іванов, бо він не має дипломатичного імунітету. Покинути ЗДА мають дипломати — шпигуни: 39-річний аташе Глоб А. Павлов, 38-річний третій секретар місії Юрій А. Романів і працівник місії Владімір І. Оленев, який не був 29-го жовтня на зустрічі з Бутенком, але який зустрічався з ним попередніми разами. Бутенко є сином батьків, які народжені в Росії, він народився в Нью-Бросвіку, Н. Дж., скінчив університет Рутгерса, мешкав із старим батьком (помер 80 років) в Оренджі, Н. Дж., платив по дол. 140 місячно за мешкання і заробляючи по дол. 14.700 річно в Інтервеншен Електрик Компані. Агенти ФБІ вже 7 місяців слідували за Бутенком, і він мав до діла вже не в дійсності, але з підставленими фальшивими матеріалами, які видавав советським дипломатичним агентам.

Вселенський Собор за збільшення прав єпископів в управлінні Церкві

Рим. — В середу 30 жовтня передано на Вселенському Соборі Католицької Церкви чотири проби голосування в справі ролі єпископів в житті Католицької Церкви і одне голосування в справі відновлення чину так званих дияконів. В усіх тих голосуваннях, особливо над справою включення в декрет «Про Церкву» постанов про єпископів, як колегіальне тіло в церковній організації, співвідповідальне за хід церковних справ, виявилась величезна більшість поступового крила учасників Собору. В отих чотирьох голосуваннях було завжди понад 2.000 голосів «за» і від кількадесяти до найвище 400 голосів «проти». Деякі видатні учасники Собору висловлювалися потім про те голосування, як про переломний момент всього цього Вселенського Собору. Передбачують, що в дальших наслідках реформи внутрішнього управління в Католицькій Церкві, з поменшенням значення теперішньої Курії, на яку складаються 12 Святіших Конгрегацій, три трибунали і 5 канцелярій, — що внаслідку майбутньої реформи прийдеться також змінити спосіб обрання римських Папів. Тепер Колегія Кардиналів вибирає Папу двома третинами більшої в тайному голосуванні.

У СВІТІ

● Шведський воєнний проєкт випродувати новий тип висадного моторного танку, з якого всім військам можуть відновити відновити воєнний під час найбільшої швидкості. Шведські фахівці твердять, що той іхній новий бойовий віз, призначений для висадки операцій, кращий за американський тип «М-113», бо з нього можуть стріляти тільки чотири війська.

● До Пакистану прибуває в грудні ц.р. голова швейцарського штабу ЗДА, ген. Максвелл Тейлор. Відліт він поїде на наради з індійським шефом штабу генералом Дж. Н. Чунгунрі. Індійці спершу дивились косяком оком на подорож ген. Тейлора до сусіднього Пакистану, з яким вони мають затятий спір за Кашмір. ЗДА, які живуть у принази з обома країнами, дає стараться замирити їх.

● У Південному В'єтнамі несе це коло 200 студентів перебувають у концентраційному таборі, арештовані під час воєнних до теперішнього режиму вулицьних демонстрацій. З 20-ма такими студентами впродовж п'ятих годин розмовляли члени місії Об'єднаних Націй, що прибула до Південного В'єтнаму прослідити за ситуацією, кращий за американський тип «М-113», бо з нього можуть стріляти тільки чотири війська.

● Західно-німецький канцлер Людвіг Ергард прилетів на 12-й день після перебрання урядування від старого Аденауера — до Західного Берліну, де він у публічній промові заявив, що твердо вірить у з'єднання Німеччини та в ліквідацію ганебного берлінського муру. Він заявив, що є річно неможливим, щоб скорше ці пізніє східні діли не дістали права самовизначення.

СВОБОДА SVOBODA

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Окремі дописи, підписки авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право виступати з оприлюдненими матеріалами, незалежно від того, чи є автором матеріалу той, чи інший, чи не автор, чи не редактор. Редакція не відповідає за відповідну поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Перший Листопад

Перший Листопад став символом національно-державницької зрілості галицьких українців. Він став символом того державницького світогляду, який проявляється не в сантиментальних деклараціях і декларациях, а у збройному виступі в обороні прав народу на власну, від когось незалежну державу. Водночас Перший Листопад — це символ соборницького думання і соборницької дії галицьких українців, бо збройний переворот у Львові 1-го листопада 1918-го року був — за ідеєю і хронологією — найтісніше пов'язаний з визвольною революцією на Наддніпрянщині з 1917-го року, що завершилася 4-м Універсалом з 22-го січня 1918 року. І відбувся він під прапором того всеукраїнського патріотизму, який замалював історичним актом 22-го січня 1919 р.

Від часу, коли на львівській ратуші замалювали жовтий прапор, минуло 45 років — близько пів сторіччя, близько два покоління. В міжчасі, після 10-місячної війни з куди сильнішим противником, що мав за собою підтримку західного світу, перекотилися через Галицьку Землю вже три окупації: польська, німецька і ця третя, російська, яка триває й досі. У роках 1919-39 всіма законодавчими засобами й військово-поліційним терором польська влада змалювала йоризувати українське автохтонне населення Галичини напіввоєнним польським елементом і викоренити в галицьких українців їх гніз до власної державності. Після 21-місячної першої російсько-більшовицької окупації, що позначилася масовими вбивствами та депортаціями української політичної і культурної верхівки в Галичині, прийшов період панування німецького, "геррерфольку" і стигання українства до ролі регіонального етносу. Від літа 1944-го року російсько-більшовицька влада переводить послідовно "усо-бороння" Галичини по лінії тієї самої русифікаторської політики, яку проводився в Москві по всій розлогій Україні.

За комуністичною концепцією, що їй служили підкорюються і всі наші, "прогресисти", українська проблема, "остаточне розв'язана" в межах СССР. Ця "розв'язка" триває для Києва 45 років, для Львова 19 років і може потривати довше. Але в історії цього українського народу та його галицької вітки вона буде теж тільки одним — пресумним — періодом, як були ним "розв'язки" польська чи німецька. 1-го листопада 1918-го року галицькі українці провели із зброєю в руках своє національно-політичне самовизначення. Подія, німці й москалі заперечили їм це право. Москалі заперечують його тепер всім уярмленим ними країнам і народам, створивши могутню колоніальну імперію і водночас продовжуючи демомістичну кампанію за деколонізацію Азії й Африки. Але не може бути, щоб ця історична аномалія тривала вічно. Бо існує вічний закон Божий та людської справедливості, існує вічний закон правди у світі.

Перший прем'єр ЗУНР д-р Кость Левицький назвав 1-листопадову подію у своїй джерельній праці про неї — "Великим Зривом". Це був дивовижно глибокий військовий підготований, але стихійний революційно-визвольний зрив тієї західної частини українського народу, яка затримала свою державність ще 1340 року і від 1772 року перебувала під австрійською, насправді ж, польською владою. Багато натерпівся той народ, але історична неволя не викоренила в ньому його національного "я" і його прагнення до волі. І ті переселенці з Галицької України, які опинилися в Америці, засвідчували той свій самостійницький ідеал — порційним святкуванням роковин 1-го Листопада. Відстав часу не зменшила нашої культу цієї дати. Навпаки, з 45-річної перспективи, 1-й Листопад все ще є непомірно дороговказом.

Бій за правду

Справа побудови у Вашингтоні в 1964-му році пам'ятника Тарасові Шевченку в 150-річчя з дня його народження привернула в останніх днях увагу американської публічної опінії. Сталося це, на жаль, головним чином у зв'язку із статтями столичного щоденника "Вашингтон Пост" з приводу дедикації площі під цей пам'ятник. У цих статтях поставлено справу побудови пам'ятника Шевченку в площину холодної війни, змагань між Східним Союзом і ЗСД за українського поета. В першій із них, що була надрукована під назвою "Афера Шевченка", виразно стверджено, що "українсько-американські ініціатори цього пам'ятника трактували його як зброю в залежній холодновоєнній пропагандистській кампанії проти Східного Союзу, використовуючи пам'ятник для просування в публічній опінії світу особливий думки про те, як поборювати комунізм, і для їх власної нездійсненої мети — української державності". В другій із цих статей, що була опублікована тижнем пізніше, 25-го жовтня цього року, під наголовком "ЗДА і Росія діляться українським поетом, як героєм", маленький клантин паркової землі у Вашингтоні, на який має бути поставлений пам'ятник, названо "найдивнішим оком холодної війни". З цих стверджень редакція "Вашингтон Посту" зробила висновок, що ця справа може спричинитися не тільки до загострення холодної війни між ЗСД і СССР, але й до викликання ворожнечі між американськими різнонаціональними походженнями — росіянами, німцями, поляками, католиками, жидидами, православними і навіть... українцями.

Дивовижні, а то й несамолюбні висновки "Вашингтон Посту" викликали гостру реакцію серед української спільноти у ЗСД. Для українського народу, як і для багатьох інших поневолених Москвою народів, Шевченко був і є не політичною фігурою, але передусім виразником прометеїського духа, ідей і гасел людської й національної свободи, що лягли в основу американської Декларації Незалежності й Конституції. Ідеї Шевченка цілком співзвучні з ідеями батька американської нації Юрія Вашингтона, і тому Шевченко так гаряче прагнув здійснення нового і праведного Вашингтонського закону також і на українській землі. В думках і в почуттях українського народу живе Шевченко саме в постаті такого борця за правду й визволення з-під кожочасної тиранії, і саме таке розуміння Шевченка намагалися й намагаються заперечувати кожочасні тирані на Сході Європи, тоталітаристи й імперіалісти чи то царські чи комуністичні.

Плануючи побудову пам'ятника Т. Шевченку у столиці дільного світу, Вашингтоні, збираючи на ту ціл важко заправлений гріш, українці в ЗСД не мали на меті якоїсь спеціальної політичної кампанії, а ще більш далекою була для них наважувана їм тепер тенденція розпалювати ворожнечу між окремими національними групами в ЗСД. Дивовижно пам'ятника Шевченку у Вашингтоні, українці справді так продовжують бій, але бій за правду, за встановлення того, що всім своїм життям і творчістю служив їй правді і хто з кожного погляду заслуговує на місце в пантеоні чемпіонів свободи всіх колишніх і сучасних народів. Ця правда доводить, що Шевченко не був ніяким передвісником класової боротьби і різни, богохульником і атеїстом, як його намагалися представити совєтська пропаганда, але був він глибоковірною людиною, гарячим патріотом своєї землі, був одержимий візією майбутнього справедливого закону й ладу, коли, врата не буде, суспільства, а буде світ і буде мати і будуть люди на землі! — візію, яка вже сама одна чинить українського поета достойним пристраченого йому місця в столиці країни і нації Юрія Вашингтона.

Зенон Стефанів

НЕВБЛАГАННА ІСТОРІЧНА НЕМЕЗИДА

У класичній грецькій мітології Немезида зображена як богиня справедливості, яка карас всіх порушників установленого богами порядку. Старовинні греки вірували в неминучість долі і уявляли, що всі злі й незаконні вчинки, хоч і не відразу, то пізніше, мусять бути покарані, а за заподіяні кривди прийде безумовно відплата відплати. В переносному значенні, таке фаталістичне вірування може стосуватися і до взаємин між поодинокими людьми, народами й державами.

Історична доля пов'язала український і польський народи, ці два великі й споріднені народи, разом із двома меншими — литовцями і білорусами — в спільній державі, Речі Посполитій, на цілі століття, але, ніде правди діти, не на добро, а на лихо. Вона мала всі догідні можливості, на основі свого географічного положення, бути рівноважником в укладі сил тодішньої Європи, а що найголовніше — багіном проти назрівалою московського імперіалізму.

Річ Посполита не сповинала тієї місії — і то виключно з вини поляків. Розбещена та свавільна польська шляхта не зміла справедливо управляти державою. Застосовуючи безправні методи національної дискримінації, колонізації та релігійної нетерпимості — польська політика довела до повного безладдя завершеного в кінці 18 століття упадку тієї держави. Розділили її між собою сусіди без найменшого опору — не було кому боротися. Український народ зазнав багато лиха в тій державі, яка була для нього, уживши образного нього — злюпою мачухою.

Якщо приймемо за правду, що історія є вчителькою життя, а на помилках минулого вчимося, як уникнути їх тепер і в майбутньому — то, на жаль, поляки виявили себе тими учнями і нічого не навчилися.

Ціле 19 століття позначалося спонтанними рухами національного відродження європейських народів. Почерпнувши з цього відродження провідні й український народ. Невдало було це полякам, чи тодішній польській провідній верстві — інтелігенції. Ця провідна верства, що вийшла з народу, була задіяна в оманіє маріов історичної Речі Посполитої: до Дніпра та "від моря до моря" — і так, як струє, що заховав голову в пісок, не добачала пробудження національного свідомості серед народів тієї колишньої держави.

Польські історики і політичні пропагандисти пустили в хід побреханку, що, мовляв, український народ хоче бути разом з поляками в одній державі, а до сепаратизму, іспробоного німцями, штовхав його горстка інтелігентів. Загалом же українська проблема не є, мовляв, саморідним явищем, а є тільки агітаторським твором антипольських махінацій Німеччини. Пропаганда проти українського визвольного руху мала широкий відгомін у польському громадянстві, вона вивернула в ньому протипольський психічний комплекс, — затижну хворобу, — що лімавас довіго лікування. Накопичено було, то зосім

Д-р Ю. Химощев

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА І ВІДЕНСЬКИЙ АРБІТРАЖ

Двадцять п'ять років тому, 2-го листопада 1938-го року, у Відні відбувся арбітраж у справах кордонів Карпатської України.

Як відомо, створена Версальським договором Чехо-Словацька республіка, що складалася, крім чехів, з словаків, українців, німців, мадярів і поляків, не могла витримати напору внутрішніх сил цих народів і в осені 1938-го року скапсулювала, прийнявши постанову Мюнхенської конференції чотирьох великих держав: Англії, Франції, Німеччини і Італії, Засадою, яку прийнято для впорядкування ЧСР, був етнографічний принцип.

Згідно з цим принципом усі національні меншини відійшли до своїх національних держав. І Карпатська Україна, ставши однією із складових частин нового державного твору чехів, словаків і карпатських українців, мусіла розв'язати у себе проблему мадярської національної меншості. У зв'язку з тим, що карпатські українці не могли з мадярами домовитися, передано справу на вирішення арбітраж, згідно з мюнхенськими постановами.

Мадяри, маючи цілковиту підтримку фашистської Італії, домагалися прилучення всього Карпаття до Мадярищини. В цьому напрямі Мадярищина підбурювала Польщу, яка, забравши свої національні території від ЧСР (Закарпаття) на підставі етнографічного принципу, виступала вже за цей "шляхетний" принцип забути і разом з мадярами готувалася забрати Карпаття. Польща стала яндомагати спільного польсько-мадярського кордону, бо це був би безпечний спосіб усунути українську небезпеку і, після створення самостійного уряду Карпатської України, зростала з дня на день. Польща слухно пововалялася, що Карпатська Україна стане українським П'ємонт, звідки, почнеся визволення всіх країн.

В такій атмосфері відбувся 2-го листопада 1938-го року в палаці Бельведер у Відні арбітраж, на якому вирішено долину ріки Тиси з містами Ужгород, Мукачів і Берегів віддати Мадярищині. Хоч цей поділ і був переведений в юридичну площину етнографічного принципу, Мадярищина припала велика кількість українських сіл, а що найголовніше Карпатська Україна втратила залицяне сполучення із Заходом. Цей факт мав катастрофічні наслідки для господарства Карпаття.

Делегация уряду Карпатської України на Віденському арбітражі, яку очолював д-р А. Волошин, складалася з таких осіб: д-р Ю. Бряцняк, д-р М. Долиняк, С. Ключурак, Ю. Гусняк і І. Рогач. Автор цієї статті перебував у Відні від вересня, коли разом з дружиною виїхав за кордон на дозвільнення Крайової Екзекутиви ОУН Карпаття. У Відні він оформив Делегацию Карпатської України за кордоном із таких осіб: Юлія Габора, професор Микола Бені — члену проводу Комітету Оборони Карпатської України в Америкі; Євген Скошко, директор Української Пресової Служби в Нью Йорку, до якого пізніше

долучився д-р Михайло Дудіра.

Делегация КУ за кордоном працювала в тісному контакті з Проводом ОУН. Голова Делегации був головним дорадником Проводу ОУН у усіх закарпатських справах. Не випадково, що ОУН зайнялася так активно справою Карпатської України. Ще в осені 1937-го року на одній з конференцій Проводу ОУН, з дозвільнення голови полк. Є. Коновальця, створено окремий штаб для справ Закарпаття, в склад якого входили: сотник Ріко Ярій — закордонні зв'язки, Ярослав Варановський — організаційні справи та Орест Черемисний (Орман) — преса і інформація. Офіційним представником штабу для Закарпаття було Бюро Української Пресової Служби в Берліні під керівництвом Володимира Стахова (Мек).

Делегация вживала всіх заходів, щоб вплинути на великі держави щодо корисної розв'язки справ Карпатської України. Вислано ряд інформаційних телеграм представникам великих держав. Для прикладу наводимо тут зміст однієї з таких телеграм, яка була вислана 10 жовтня 1938 року до Гарантії мюнхенської угоди:

"В зв'язку з потогосками про польсько-мадярсько-румуно-німецький план військового зайняття Закарпаття, подаємо до Вашого відомства, що українці Закарпаття і поза ним готові до крайнього відпору проти намагань позбавити їх людських прав рішати самим свою долю. Просимо Вас надіслати міжнародну легію на Закарпаття, щоб забезпечити лад і дозволити формування на Вашій території українського легіону. Віримо, що Ви, як гарантії європейського правового порядку, вживаєте всіх необхідних засобів, щоб (Продовження на стор. 3-й)

НАШО НА СТРЕЛЬЦЬКИХ ГРОНАХ

Легію у гробах при дорозі,
Де за волю боролась і впади.
Враги! Знайте, що ми
не в грізю,
Лиш спокійно і гордо конали.

Враги, знайте, що ми
не просили
Ані ласки в кого, ні пощади.
Лиш боролась, поки було сили.
Це говоримо вам для розради.

Нам не жаліть ні життя
молодого,
Що лигло мов той квіт
під косяком,
Ані мрій, ні кохання палкого,
Що взяли ми в могилу
з собою.

Нам не жаліть, бо лигли ми
за діло,
Где жорстоко життя
і кохання.

"За Україну душу і тіло"
Ми не даром співали
з-за рани.

Тож не жалуйте нас,
не ридайте
(По нас тужить каліна
у дузі).
Ви чим скоріше до праці
ставайте,
Щоб легіш не заржавів
на плузі.

Щоб шляхи не поклялись
терами,
Щоб пощереблені мури
не впади,
Щоб наш кат не снімався
над нами,
Що ми дармо так славно
вмирали!

ВОДІАН ЛЕПКО

Правда про „Журавлі“

У зв'язку з Листопадними роковинами до речі буде подати деякі висновки щодо пісні „Журавлі“, яку співають звичайно на концертах під час різних національних святкуваннях, а також на похоронах (В. Барнінський, Ів. Барнінський) чи роковинах смерті (Головний Отаман С. Петлюра, О. Степанів), але опісля у пресових заходженнях зводили помилково податі, що співають „Видиш, брате мій“ або „Чуєш, брате мій“.

Ось у „Свободі“ з 26-го жовтня цього року відомо про програму святої академії в Джерзі Сіті з нагоди 45-х роковин Листопадового зриву, де у її частині подано: „Чуєш, брате мій“ — муз. Кошчак. І все. А повинно бути: — в гармонізації Кошчак.

У 1-му томі „Лінійського видання „Пісань“ Богдана Лепкого на стор. 387 у поясненні автора читаємо:

„Я вертався в Кракові з театру, де йшла драма „Вісвітського „Нод“ Листопадова“. Під ногами шестистіло пожежне клясти, а над головою нісся крик відлітаючих журавлів. Вірш склався, немов сам із себе, без мого відомі й праці. До нього підірвав музику мій брат, Лев Лепкий, старшина Січових Стрільців, і ця композиція стала улюбленою стрілецькою піснею“.

„Журавлі“ написано у Кракові в 1910-му році. Мелодію добродіє перед першою світовою війною. Пісню спочували Січові Стрільці в карпатських боях. Вона швидко поширилася і за Збручу. До Києва привіз її д-р Степан Федас, львівський адвокат, що був вивезений, як воєнний закладник. Стала вона відома не тільки серед київського громадянства, але дійшла й до найдалішніх закутків наших земель. Мій іншим співак П. вже під весну 1915-го року кубанські козаци, що поклали в полон у Карпатах, і тому спершу назвали цю пісню „кубанською“.

Повоєнну українці, що перебували в німецькому таборі у Вейдлі, організували Союзом Визволення України, гадували, що й на далекому Зеленому Кілі пісню „Журавлі“ дуже люблять.

Гармонізували її різні музиканти: крім стрілецького композитора Гайдаровського, Кошчак, Степанів, Леонтович, Ярославович тощо.

У 1-му томі „Віршів“ в „Пісанях“ Богдана Лепкого, виданих у 1922-му році у Львівці Українською Накладницею „Журавлі“ мають ось такий текст:

Видиш, брате мій,
Товаришу мій,
Видівають сирим штурмом
Журавлі в вірші.

Чути: кру! кру! кру!
В чужий умир.
Закрижор переучу
Крильця зігну.

Мерехтять в очі
Векочений сліх.
Гине, гине в синіх хмарах
Слід по журавлях.

(Краків 1910 р.)

„Журавлі“ перекладено на німецьку, польську, жидівську, японську, сербську, англійську та інші мови.

У совєтських українських збірниках (народних) пісень „Журавлі“ подано як народну пісню.

Г. Д. Верес у своїй праці „Владислав Орман і українська література (літературний нарис)“, В-во Академії Наук УССР, Київ, 1962 р., на стор. 93 каже:

„В архіві письменника (Ормана) серед матеріалів, що відносяться до другої половини 90-х (? — ред.) років, знаходимо запис латинкою варіанту української народної пісні „Стоїть гора високая“... а також переклад відомої поезії „Чуєш, брате мій“.

Не дивно, що Р. Д. Верес не подає автора „Журавлі“. Але наших згодівців не зобов'язують більшовицькі правля.

Д-р Лев Р. Ленкий
Нью-Йорк жовтень 1963 р.

На базар ми спізналися, бо то 1-й годині гуцули вже не продали.
У Чернівцях авт мало, і то здебільша таксіва, які загалом мають на Україні першестево. Авт голять по крутих, вузьких вулицях, і від них люди тікають, як гуси. В Америці водій такого авт не гайно дістав би „тікет“. В Чернівцях курсують також автобуси без кондукторів: до кінцівки, що висять в автобусі, люди кидають гроші за переїзд.

Степан Куропас

Я ВІДВІДАВ УКРАЇНУ

(6)

Транспортування у Львові добра і дешева. Переїзд тролейбусом коштує 3 копійки, залізничний білет з Ходорова до Львова — 58 коп.

Був я у Львові у знайомих на вечір. Було що їсти й пити. Казали мені, що таку вечерю можуть вони дозволити собі два рази на рік. В Америці наші люди можуть влаштувати такі вечери з двома ліжками і шафою зібралось нас 14 осіб. Господина не мала де обсертувати, але не нарікала. Мають надію на дні кімнати з кухнею.

З знайомих старшої генерації зустріли ми нашого композитора Людвигів. Сидів у ресторані готелю „Інтуриста“ і читав московські „Ізвестія“. Оповідали, що він найкраще

платний українець у Львові, бо дістає місячно 1500 рублів. Про його платню довідалися люди в зв'язку з відлею, яку він задумав будувати.

Другим українцем, що дістає добрі гроші, є Семен Стефанік, голова львівського т. зв. Облвиконкому, що є нби губернською управою. Мас гарне просторе мешкання. Недавно вернувся він з Карльсбаду і не міг нас прийняти, бо був дуже зайнятий — так нам казали.

На прохання дирекція готелю „Інтурист“ почастивала нас шампанським, українським, „столичною“ горілкою, мінеральною водою, цим разом з льодом, закарпатським яблучним напоєм, зимним і теплим м'ясом.

На статі знайоми прощали нас в сльозах, з квітами. Мовчки чекали, аж потім відіхали.

II

Поспінний потяг Львів-Чернівці зупиняється лише чотири рази: в Бурштині - Галичі, Івано-Франківську і Коломию.

Красиви від Львова до Ходорова дуже гарні. Зараз біля залізничної на межі, горбах та неужитках бачили ми колосників, що пасли корови. Це були переважно старці. На обрії видніли колосні будівлі, ланя пишні і гирти соломи. На мотобі не виділо було чоловіків, — мотобілі збіжжя самі жінки, а мотобілі довозили снопи вантажних авт. Ні на пасовищах, ні на дорогах коней ми не бачили.

На статі Бортинку, під великим будинком з написом „Овочова база“, стояли підводи. На подвір'ї купами лежали деревні скриньки. На Україні скрізь такі скриньки уживають для перевезу овочів кількакратно, не викидають, як в Америці чи Канаді.

Перед Дністром і на південь від нього простяглися пасовища, сіножаті і мочари, на яких розложени були льон і конопилі.

Учитель, з яким я познайомився в потязі, розказував, що в цих місцях колосів переважно льняний, бо тут багато води. Мій новий знайомий казав, що учителює він біля Чернівців, заробляє 60 рублів на місяць, має хату і город. Іздив до Львова у справі шкільних підручників.

Незабаром переїхали ми Коршів, де колись була сільськогосподарська школа, минули кілька малих стадій і зупинилися в Коломиї. Дівчата гарні, але потребує „сенд блестер“, щоб його відновити. Те саме з дівчирем у Станіславові, що його переназивали на Івано-Франківськ.

Між Станіславовим і Коломиєю є колосі, в яких плавають тютюн. На пасовищах і стержнях бачили ми стада худоби сементальської і гірської породи. Настрасена потягом, худоба бігла по полі, а за нею вганяли пастухи з псами. Корови не виглядали на продуктивних, треба для них американських сіножатей і пасовищ, а не стержні. Прут і Чо-

ремощ переїхали присмерком. В обох ріках купалися хлопці в природних „бікіні“.

У Чернівцях на стадії і в місті чути українську мову більше, як будь-де в Україні. Елегантний автобус „Інтуриста“ завіз нас до готелю. Тут проїжді над нами, крім Ірини, перебрала довгокоса дівчина, Лариса. Вона росіянка, народилася в Казахстані, але так полюбила Чернівці, що на стало там замешкало.

Готель, у якому ми зупинилися, старий, але зате має привітний ресторан. Можна було обідати надворі або всередині. Під час вечери грала гуцульська оркестра. Крім доброго українського хліба, який однаково печуть по всій Україні, дали нам йшого пива, винограду і буюківської мінеральної води. Питрини до чаю не було. Не було також їсти, як треба замовляти напередодні. Те саме з маєм.

Переночували ми в готелі наступного дня вирушили оглядати місто.

Лариса розказувала, що до українського мовою, що Чернівці засновано 1675 року.

ЛИСТОПАДОВЕ...

Пала осіння, мокра ніч
У паутині тихих снів
І під натіною стірок
Тулється тьмою княжий Львів.

Лиш в чорних нетрях кам'яниць
Палкий чайка кукуєт
І сфінксом повним тасмиць
Зривалась мрія із темет.

Майнула вулицю тінь,
Упали стріли, перша кров
І воля давніх поколінь
Приняла Львів у свій покров.

ЮСТ.

28. X. 1963

Іван Поритко

10-РІЧЧЯ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ КОМБАТАНТІВ

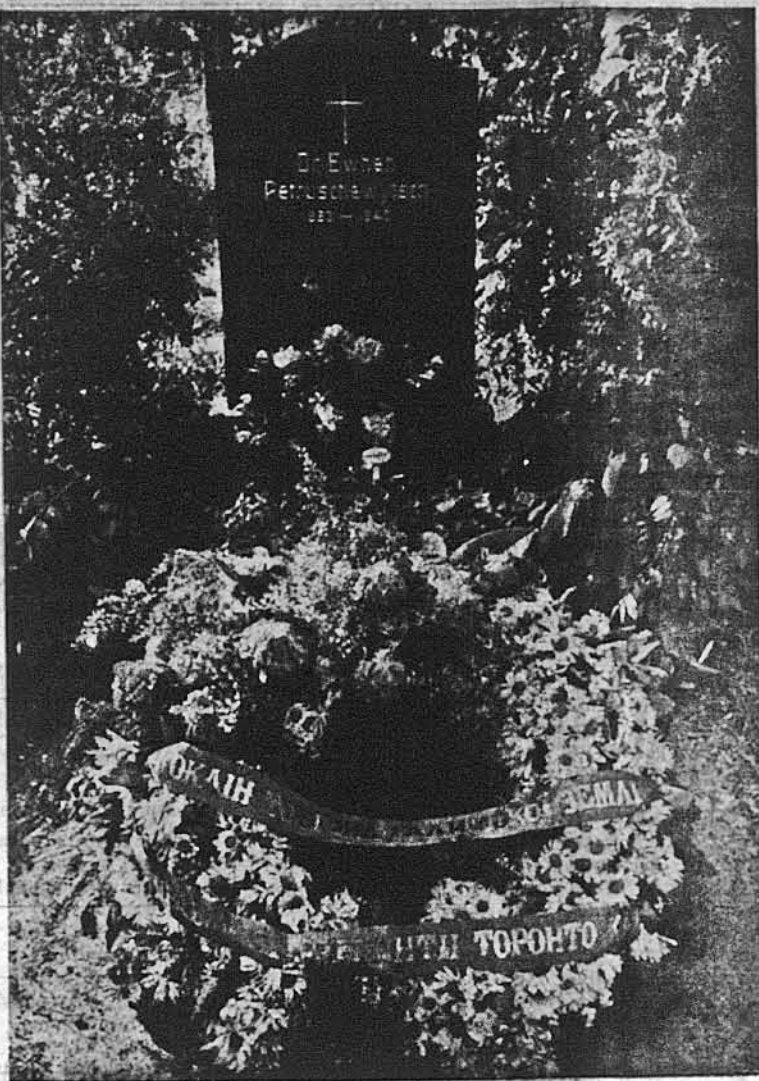
В листопаді 1962 році Суспільна Служба Комбатантів закінчила десятиріччю організованої допомоги українським воєнним інвалідам та немічним кол. українським військовикам - учасникам нашої визвольної збройної боротьби. Завдяки зрозумінню ваги допомоги українським ветеранам та жертвості української суспільності у ЗДА Суспільна Служба Комбатантів могла розбудувати конейну допомогу нашим найбільше потребуючим землякам.

З допомоги Суспільної Служби Комбатантів впродовж десяти років користало понад 600 українських воєнних інвалідів, з того 485-ох в Європі, 100 в ЗДА і в Півд. Америці, а решта за залізною заслоною. Через СУВІ, СУВ, ОУК та інші комбатантські центральні в Європі уділено допомоги на \$5,876.57 дол., безпосередньо самою ССК 4,134.60, разом в Західній Європі ССК уділила допомоги 50,011.17 дол. На теренах поза залізною заслоною 4,626.40. У Півд. Америці 3,819.05 та в ЗДА 15,103.25 — разом 73,559.87 дол. Адміністраційні витрати вносили 1,974.05 дол. Разом впродовж десяти років ССК видала 75,533.92 дол., а збрала 99,906.30 дол., з чого кожного року приділяло по 2,000 дол. до Зал. Фонду, який тепер вносить 20,000 дол. за опроектований на 4% Тогіка в касі 4,372.38 дол.

Організацію допомоги акцією воєнним інвалідам започатковано в ЗДА ще в 1925 році, зараз по організованій першій комбатантській організації «Українська Стрілецька Громада». Початком організації сьогоднішньої 10-літньої «ювілейної» Суспільної Служби Комбатантів треба уважати рішення Головної Управи ОБВУА з 22 березня 1953 року, яким поклали окрему Комісію Суспільної Служби при референтурі Суспільної Опіки ОБВУА із такою Управою: соти. Дмитро Гонга — голова, підполк. Роман Долінський — заст. голови, інж. Іван Скіра та соти. Петро Содоль — Засліський, Іван Поритко та пані Ірина Домбчевська і Марія Вонк — члени. Тепер є така Управа: І. Поритко — голова, Ярослав Колодій — заст. голови, Михайло Вурчак, Макар Капистий, Іван Данківський і Стефан Гула — Шеремета — члени.

Суспільна Служба Комбатантів на протязі 10-ти років виконала велику й відповідальну працю — наладити постійну та систематичну допомогу кол. українським військовикам. З призначення фондів серед українського громадянства у ЗДА Суспільна Служба координувала поміч, придляла сталу допомогу тяжко пошкодженим інвалідам і немічним кол. воєнкам, зокрема самітним та призначала більші суми на допомогу в Європі.

Тепер, у вільному світі є ще 400 кол. українських військовиків, яким зобов'язане опікуватися українське громадянство, зокрема залишених в Західній Європі. В Німеччині деяка кількість українських воєнних інвалідів отримувати пенсії від німецького уряду (кожого 140 осіб) або нормальні ставки безробітних. Тільки кілька інвалідів мають постійну або дорівнюють працю. З усіх цих доходів чи доходів не можна заспокоїти найкращі потреби. На прожиткове мінімум самітнього інваліда в Німеччині потрібно місячно 300 н.м. Основна рента, що її отримує частина наших інвалідів від німецького уряду за ствердження воєнне інвалідів місячно становить: для 30 відс. інвалідства — 30 н.м., 40 відс. —



МОГИЛА СЛ. П. Д-РА ЄВГЕНА ПЕТРУШЕВИЧА (1863-1940), президента Західної Української Народної Республіки в Берліні. В сторінку його народни, що припадає цього року, відпоручник Об'єднання Українських Правників Емігрантів у Торонто склав на ній могилі вінок із надписом «Поклін Тобі від Галицької Землі». Заводом цього ж об'єднання було відправлено в неділю 10 листопада ч.р. о год. 12-й в полудне в церкві Матері Божої Неустачної Помочі при вул. Бетсрет у Торонто торжественна листопадова панатика за упокій душі президента ЗУНР д-ра Євгена Петрушевича, померлих членів його Уряду та воєнків, що полегли за волю Галицької Землі.

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА І ВІДЕНСЬКИЙ АРБІТРАЖ

(Закінчення зі сторінки 2-го)

охранити Європу від політичного бандитизму». 15-го жовтня 1938-го року передано або вислано меморіал у справі самовизначення Карпатської України канцлеру Гітлеру і всім міністрам та політичним керівникам Німеччини. Делегація обругувала українські права на Закарпатті на основі етнографічних та історичних — правних фактів, роз'яснила політику чеського режиму та мадерсько-польську політику на основі права самовизначення народів, домагалася повної незалежності і міжнародної гарантії кордонів Карпатської України. Міністри Ріббентропа, перед його віздом до Італії, передано наш меморіал.

1-го листопада 1938-го року, коли прем'єр Карпатської України д-р О. А. Волошин прибув із своєю делегацією до Відня, він застав там цілий штаб у стані поголів'я! Практично він мав усе потрібне, як ніби в посольстві якоїсь держави. У Відні д-р О. Волошин дав секретаря Л. С. Гузара, молодого журналіста, що володів французькою, німецькою, англійською, італійською та румунською мовами, який став правою рукою прес-сера. Треба зазначити, що

госпня важких рин і болю наші борці за волю.

Годиться теж підкреслити, що на протязі 10-ти років попри складні більш суми на допомогу українським воєнним інвалідам такі шановні громадяни: Неоніла Клім, д-р Володимир Клім, Марія Клепачівська, Дмитро і Олександр Мачала, Зіновія Ярош, Лев Залц, Василь Поддубинський, д-р Роман Клім, Стефан Бук, І. Сарва, Іосиф Жук, Дан Н. Сенга, Орест Колтунок, Софія Брезіцька, Павло Паньків, Марта Процьків, Василь Мачук, Варвара Іасютяк, Іван Кушак, Єлсей Кривобок, Іосиф Зварич, Зенон Циховлас, проф. Теодор Мачків, М. Фіс.

Господарські наші організації, за винятком тільки однієї кредитової кооперації «Самопоміч» в Клівленді, не присвячували уваги цій важливій справі. З великою присміткою зазначимо прихильне ставлення до акції Суспільної Служби Комбатантів наших центральних організацій УКАА і ЗУАДК-у, зокрема його президента д-ра Володимира Галана, який допомагав оформити і наладити працю ССК.

кий витік. Соборницька еміграція на всіх європейських та заморських теренах посилає плайною акцією допомоги українській карпатській державі. При цій нагоді варто згадати дещо про працю Комітету Оборони Карпатської України в Нью-Йорку, що його очолював як почесний голова відомий борець за українську Прамислину в 1918-19 рр. о. Омелян Невинський. Головою комітету обрано о. Бєня, а секретарем інж. о. Андрія Кіста. Комітет разом з усіма європейськими організаціями мав широку міжнародну акцію в користь Карпатської України, організував збори, віча і демонстрації і вислав декілька телеграм і меморандумів вирішальним чинником світової політики.

д-р Лука Мишута, редактор часопису «Свобода», який в той час перебував у Лондоні, склав у справі Віденського арбітражу таку заяву:

«Як делегат Об'єднання Українських Делегацій в Америці, висланий до Європи для оборони справ Карпатської України на самостійне життя, заявляю, що присуд, виданий у Відні 2-го листопада 1938-го року Румунською Комісією у справі границі Закарпаття, порушує ті етнографічні принципи, які лягли в основу Міжнародної Конференції в Мюнхені і які повинні бути примнені до населення Закарпаття. Рішення Роз'яснювальної Комісії з великою кривдою для Карпатської України і для цілого українського народу. Супроти цього американські українці цього рішення не визнають і проти нього протестують».

Завдяки рішучій поставі українців як на рідних землях, так і на еміграції, Карпатська Україна, хоч і рванена після Віденського арбітражу, зберегла життя, прокинувшись більше як чотири місяці. Для життя народу це дуже короткий час, але треба твердити факт, що за цей короткий час існування своєї незалежної держави свідомість народу швидко зростає, коли аналізують політичні й економічні умови, прийшов час боротьби не на життя, а на смерть за своє національне існування, не, як один, стали до боротьби за волю, не стражаючи навіть того, що вони фактично вивели війну всьому українському соціальному українському народу, що своїми широкими датками у листопадній збірці виконували свою повиність супроти воїнів нашої визвольної боротьби.

Українські інваліди мусять відчувати повну і широкую опіку українського суспільства, вони мусять бути свідомі цього, що жертви українського воєнства знаходять призначення українського народу, що своїми широкими датками у листопадній збірці виконували свою повиність супроти воїнів нашої визвольної боротьби.

Відбувся підготовчий з'їзд бувших студентів Лювєнського університету

5-6 жовтня відбувся на Союзу з'їзд колишніх студентів університету в Лювєні. На з'їзд прибуло 25 бувших «лювєнців» з родинами, разом 50 осіб. Прибули вони з різних сторін східної Америки як теж деяких міст Канади (Торонто і Монреаль). З'їхалися ті, які жили і студіювали в Лювєні в повосні роках, зокрема між 1947 і 1952 роками, коли Лювєнський осередок мав найбільше число студентів за весь час свого існування.

Це надало особливий характер щорічній зустрічі. З'їхалися переважно особисті друзі, об'єднані спільними спільними студіями і праці в студентській громаді. Крім приємності зустрічі з давніми студійними колегами і приятелями, кожному було цікаво довідатися, як влаштувалися і як живуть його друзі в нових країнах приміщення. Коли після спільної вечері кожний коротко з'ясував своє життя після виїзду з Лювєну. 10-12 років тому, можна було переконалися, що були успішні, кілька стали професорами і викладачами американських і канадських університетів, кілька здобувають собі місце в науковому світі, кілька намагаються працювати інженерами на відповідальних становищах, а майже всі активно беруть участь в українському культурному і громадському житті.

Щорічний з'їзд бувших студентів Лювєну був власне підготовчим з'їздом чи нарядом для скликання ювілейного з'їзду, в якому повинні б взяли участь усі рідніки «лювєнців» того тиж, що студіювали перед другою світовою війною і після війни. Цей ювілейний з'їзд заплановано на 1967 рік у Монреалі. В тому році відбуватиметься світова вистава в Монреалі і не повинно улегшити приїзд осіб з Європи, бо учасники з'їзду матимуть змогу відвідати виставу. Обрано Діловий Комітет з п. М. Логущом на чолі (Монреаль). До Комітету ввійшли: інж. Б. Ковалюк, проф. Ю. Буцацький, інж. З. Татарський (усі три з Канади), д-р В. Попович (Бельгія), п. А. Ромашук (Бельгія), п. В. Козачинський і проф. Р. Трач із ЗДА. Рішено запросити до Комітету представників передвоєнних рідників. На щорічний нараді постановлено видати ювілейний альманах з приводу 35-річного існування українського студентського осередку в Лювєні, яке припадає в 1966 році. До редакції альманаху запрошено д-ра В. Поповича, д-ра М. Лабуньку, проф. М. Мельника і проф. О. Біланюка (три останні з ЗДА). Рішено перевести референдум в справі зложення одиоразової складки для потреб лювєнської альма матер.

Можливо не всім читачам «Свободи» відоме значення Лювєнського осередку не лише для кількох десятків українських студентів, які там жили, але й посередством для всієї української суспільності. Лювєнський, двомовний університет, французька і фламандська мови, положений у малому бельгійському містечку Лювєні біля Брюсселі, являється одним з найстаріших західноєвропейських університетів. Хоч є католицьким університетом, на ньому студіюють студенти різних віровізань. З українців студіювали там студенти греко-католики і православні.

Лувєн відомий українській суспільності з того, що там, починаючи з 1931-го року, існувала громада українських студентів з власним куратором. Засновано цей студентський осередок за починком Митрополита А. Шептицького при фінансовій співдопомозі українських економічних установ Лювєна. Це був час, коли доступ до високих шкіл у Польщі був для українців обмежений, а виїзд на студії закордон був можливий лише для одиниць, що могли собі це дозволити. Тому тих кількох студентів, що могли дістати стипендій на виїзд на студії до Лювєну в 1931/32 роках, були справді щасливцями. Після війни опіку над лювєнським осередком обняв Архископ І. Бучко, а грошова допомога на віддання його прихода від Апостольської Столиці і від бельгійських католицьких організацій. Також відома американська католицька установа (N.C.W.C.) дала в 1948-му році більшу одиоразову допомогу, що уможливило значне збіль-

шення стипендій і покращення життя всього осередку. Цю допомогу від американських католиків видавав інж. А. Кішка, який був одним з перших студентів у Лювєні, і який найбільше причинився до розбудови цього українського студентського осередку. Цей осередок став не лише місцем проживання і студії для кількох десятків молодих українців з різних частин України, але рівночасно центром інформації й пропаганди української культури і української визвольної справи серед чужих студентів, професорів і бельгійського громадянства.

За цих 32 роки в Лювєнському університеті студіювало переходово або і покинувши свої студії більше сотні молодих українців. Звичайно, — це були студенти вибрані з-поміж багатьох кандидатів, вибрані на основі їх здібностей,

працьовитості, поведінки і громадської настанови. Не диво, що з-поміж випускників Лювєнського університету знаходяться десятки осіб, які сьогодні займають видатні місця в нашому науковому, культурному і громадському житті. Забрало б забагато місця наводити їх прізвища. Проте з належною пошаною хай буде вільно згадати, що Митрополит української греко-католицької Церкви в Канаді, Кир Максим Гермаіюк був теж студентом лювєнської альма матер. Лювєнський університет може справді бути вдоволенний і гордий зі своїх випускників українського походження, а вони самі є вдатними університетові, зокрема його професорам і ректорам за всю допомогу в критичні повосні часи: «Ім — завдячують А. Романюк, один з головних організаторів цього з'їзду — завдячуємо те, чим ми стали в житті і що кожний з нас осягнув».

Б. П.

Дар Українському Воєнному Інвалідові

Визвольна боротьба українського народу залишила нам багато воєнних і інвалідів, вліт, сиріт і немічних воєнків. Вони розпорешні по всіх континентах і останками сил борються за своє фізичне існування, бо не мають сили працювати на свій чи своєї рідні прожиток.

Як кожного року в незабутній Листопадній Дні українські комбатантські організації, об'єднані в Суспільній Службі Комбатантів, звертаються до Вас, Українська Громада в ЗДА:

Суспільна Служба Комбатантів

З українського життя в Буенос Айрєсі

Нещасливий випадок із редактором Гр. Голіном. (содо) З Григорієм Голіном, заступником голови Головної Ради УІР, невтомним просвітянським діячем і головним редактором буенос-айрєського «Українського Слова», організатору «Просвіти», стався нещасливий випадок; якийсь безвідповідальний автотоміліст збив його з віг, коли він 7-го жовтня переходив широку авеню Б. Хусто, що зрубилася одною з небезпечніших в Буенос Айрєсі.

Поліція підняла його, неприємного, і завезла до найближчого шпиталю, де він ще цілу добу пролежав неприємний. На щастя, виявилось, що ніякої кости не зломлено, і ні одного важливого органу тіла не ушкоджено: лише обличчя страшенно побите й розпухле від удару об брук вулиці. Чергове число «Укр. Слова» не вийшло, але існують всі підстави надіятися, що редактор Гр. Голінов довго в шпиталі не затримається і повернеться до своєї публіцистичної діяльності.

Десятиліття САУС-у

Українська спільнота в Аргентині відзначає місяць вересень, як місяць Українського Студентства. Кожного року українське студентство цього місяця мобілізувалося — відбувало науково-популярні конференції, спортивні вправи, концерти, балі дощо. Цього року припало на вересень ще й десятиліття діяльності САУС-у, створеного 20-го вересня 1953 р. Тоді невеличка група студентів українців та аргентинців українського походження поширило серед студентства відозву закликаючи українське студентство на Конституційні Збори, бо мовляв, українське студентство та студенти українського походження організуються в усьому світі, щоб з'єднаними силами змагалися за національні ідеали».

На заклик ініціативної групи відгукнулося 25 студентів, які й створили САУС. Першим його головою, до року 1959, був Богдан Коваль, студент права. В 1963 р. в САУС-і вже зорганізовано 150 студентів.

САУС очолювали: в рр. 1959—1960 Олександр Хам, в р. 1961 — Олег Яхно, в р. 1962 — Володимир Бандура, в 1963 — Юрій Іванків. Десять річниця САУС-у знаходить його в повній розвинути. По десятих роках інтенсивної праці, САУС визнається, як одна з активніших українських організацій Аргентини.

Серед відзначуваних САУС-у цього року, поза різними конференціями та великим багатом, треба особливо відзначити дуже вдалі й цікаві виступи його представників через радіофонічно «Кольонію», а також Міжнародний Фестиваль Народних Танців 29 вересня, в якому взяли участь крім української танцювальної групи УІР, що тріумфально завершила цей Фестиваль також аргентинці, еспанці, мадяри, і литовці. Г. О.

Хто хоче пізнати, який шлях має українська визвольна думка, той повинен уважно прочитати блискучий твір талановитого українського письменника і публіциста д-ра ЮРІЯ ЛІПНИ

ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ

Автор цієї книжки в 1944 році згинув героїчною смертю в рядах УНА у боротьбі з московсько-більшовицькою окупантами.

Замовляйте: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J. Ціна \$1.50



ШЛЯХ МОЛОДІ

ЩЕ БІЛЬШЕ УВАГИ ШКОЛАМ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Протягом свого існування наша Спілка завжди була активною, динамічною організацією молоді. Взяти хоча б останній літній сезон. В цей гарячий час, коли замираве все громадське життя, ми провели велику роботу. Божі підвалини ми 11 добре зорганізованих таборів, в яких взяло участь кругло 3000 юнацтва. У вишкільних таборах склали іспити і одержали ступні вишкільників і виховників 242 члени юнацтва. У наших Здвигах взяло участь 11 тисяч громадянства, виступало до змагань 80 мистецьких гуртків, 48 спортивних дружин. А далі — різні осередкові свята, змагання з українознавства, участь у посвячених площі під пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні та ін.

Так, все це добре, все це — успіхи. Однак, коли добре пригадуємо, що ми маємо, що ми можемо ми зробити ще більше, як досі, в дуже важливий ділянку нашого життя, а саме в ділянці шкіл українознавства. Хтось може сказати: ми маємо свою виховну програму, а школами нехай займається Шкільна Рада при УКА.

Так, свою виховну програму ми маємо, і ми далі будемо розгортати всебітньо нашу працю, однак, крім цього, ми маємо звернути якнайбільшу увагу на рекрутування дітей до українознавчих шкіл. Ми це робили дотепер, деякі Осередки фінансово утримують такі школи (хай Нью Йорк послужить прикладом), однак ми повинні докладати всіх зусиль, щоб усе наше юнацтво вчалося до українознавчих шкіл. Ми свідомі того, що регулярне навчання в школах українознавства дасть кращу змогу дітям опанувати українську мову.

Це буде великою допомогою в нашій виховній праці, а наші юнаки, при складанні іспитів на юнацькі ступні, будуть звільнені від іспитів із історії та географії України, якщо викажуть додатний успіх у школі українознавства.

Розуміючи вагу українознавчих шкіл, ми мусимо залучити всю без винятку нашу дітвора до цих шкіл. На шляху нашого життя ми зустрічали багато перешкод, але вперто і наполегливо працюючи завжди виходили переможно. Хочемо вірити, що й ця акція увінчається повним успіхом.

Тож нам, Боже, в цьому допоможи!

Юнацькі табори

Цього літа СУМА успішно провела 11 різного роду відпочинково-виховних та вишкільних юнацьких таборів.

В таборах взяло участь кругло 3.000 членів юнацтва. Всі вони були забезпечені добрим харчуванням, а програма до цих таборів була опрацьована такими фахівцями, як д-р Б. Стебельський, проф. Е. Жарський, д-р М. Кушнір.

Під час таборів 242 члени юнацтва, склавши відповідні іспити, одержали ступні вишкільників (1-2 ступні), та вишкільників 1-го й 2-го ступнів. Командантами таборів були: М. Кармелюк, Е. Куріло, Д. Багрий та інші.

11 тисяч народу взяло участь у Здвигу СУМА

Цьогорічний Здвиг СУМА відбувся одночасно на Оселі СУМА в Елленвілі і в Клівленді.

Здвиг проходив під клячем „Борись і добувайся Батьківщина!“ і був присвячений 20-річчю трагічної смерті полк. С. Коновальця, 50-річчю з дня смерті нашої великої поетеси Лесі Українки і 30-річчю Великого Голоду на Україні.

В міжосередкових змаганнях виступало понад 80 хорів та різного роду мистецьких самодіяльних гуртків, а також 48 спортивних дружин. Командантами Здвигу були Г. Шебрий та Б. Футей.

У здвизі взяло участь 11.000 народу. Зараз по здвигу подають в газетах, що це була найбільш величава українська ма

Заступник губернатора штату Огайо Бранн з дружиною серед групи суміщів під час Здвигу в Клівленді

на фестивалі-імпреза в 1963 році. На цьогорічному Здвизі сумівська молодь маніфестувала свою вірність ідеалам, за які боролися полк. С. Коновалець та Леся Українка.

Фрагмент із Здвигу СУМА у Клівленді

Учасники вишкільного табору „Півня пісня“, який відбувся на Оселі СУМА в Елленвілі, П.Н. в дні 11-25 серпня 1963. Інструкторами були: мгр. С. Гановський, п-ні Ар. Стебельська, д-р Б. Стебельський, С. Курило — командант, інж. Сатен Маланюк, соти. Л. Футала, д-р М. Кушнір, п-ні Л. Черешньовська, п-ні інж. В. Юрченко.

Учасники вишкільного табору „Півня пісня“, який відбувся на Оселі СУМА в Елленвілі, П.Н. в дні 11-25 серпня 1963. Інструкторами були: мгр. С. Гановський, п-ні Ар. Стебельська, д-р Б. Стебельський, С. Курило — командант, інж. Сатен Маланюк, соти. Л. Футала, д-р М. Кушнір, п-ні Л. Черешньовська, п-ні інж. В. Юрченко.

Учасники вишкільного табору „Півня пісня“, який відбувся на Оселі СУМА в Елленвілі, П.Н. в дні 11-25 серпня 1963. Інструкторами були: мгр. С. Гановський, п-ні Ар. Стебельська, д-р Б. Стебельський, С. Курило — командант, інж. Сатен Маланюк, соти. Л. Футала, д-р М. Кушнір, п-ні Л. Черешньовська, п-ні інж. В. Юрченко.

Учасники вишкільного табору „Півня пісня“, який відбувся на Оселі СУМА в Елленвілі, П.Н. в дні 11-25 серпня 1963. Інструкторами були: мгр. С. Гановський, п-ні Ар. Стебельська, д-р Б. Стебельський, С. Курило — командант, інж. Сатен Маланюк, соти. Л. Футала, д-р М. Кушнір, п-ні Л. Черешньовська, п-ні інж. В. Юрченко.

Учасники вишкільного табору „Півня пісня“, який відбувся на Оселі СУМА в Елленвілі, П.Н. в дні 11-25 серпня 1963. Інструкторами були: мгр. С. Гановський, п-ні Ар. Стебельська, д-р Б. Стебельський, С. Курило — командант, інж. Сатен Маланюк, соти. Л. Футала, д-р М. Кушнір, п-ні Л. Черешньовська, п-ні інж. В. Юрченко.

Учасники вишкільного табору „Півня пісня“, який відбувся на Оселі СУМА в Елленвілі, П.Н. в дні 11-25 серпня 1963. Інструкторами були: мгр. С. Гановський, п-ні Ар. Стебельська, д-р Б. Стебельський, С. Курило — командант, інж. Сатен Маланюк, соти. Л. Футала, д-р М. Кушнір, п-ні Л. Черешньовська, п-ні інж. В. Юрченко.

Учасники вишкільного табору „Півня пісня“, який відбувся на Оселі СУМА в Елленвілі, П.Н. в дні 11-25 серпня 1963. Інструкторами були: мгр. С. Гановський, п-ні Ар. Стебельська, д-р Б. Стебельський, С. Курило — командант, інж. Сатен Маланюк, соти. Л. Футала, д-р М. Кушнір, п-ні Л. Черешньовська, п-ні інж. В. Юрченко.

Учасники вишкільного табору „Півня пісня“, який відбувся на Оселі СУМА в Елленвілі, П.Н. в дні 11-25 серпня 1963. Інструкторами були: мгр. С. Гановський, п-ні Ар. Стебельська, д-р Б. Стебельський, С. Курило — командант, інж. Сатен Маланюк, соти. Л. Футала, д-р М. Кушнір, п-ні Л. Черешньовська, п-ні інж. В. Юрченко.

Учасники вишкільного табору „Півня пісня“, який відбувся на Оселі СУМА в Елленвілі, П.Н. в дні 11-25 серпня 1963. Інструкторами були: мгр. С. Гановський, п-ні Ар. Стебельська, д-р Б. Стебельський, С. Курило — командант, інж. Сатен Маланюк, соти. Л. Футала, д-р М. Кушнір, п-ні Л. Черешньовська, п-ні інж. В. Юрченко.

Все Юнацтво СУМА за „Відзнаку Фізичної Вправності“!

Важлива ознака здорової молоді полягає не тільки у високому моральному та ідейно-політичному рівні, а й у фізичних прикметах. Тому в програмі нашої Спілки момент фізичного виховання особливо наголошується. Про це в „Правильнику Юнацтва СУМА“ сказано: „Упарі з духовним розвитком української достоянності молоді повинно йти і її фізичне виховання. Гарне, сильне і здорове тіло українського юнака чи юнаки повинно бути досконалою структурою для плекання і вияву їхніх духовних вартостей...“

„В здоровому тілі — здорова душа!“ — каже відома українська старе латинське прислів'я. Фізичне виховання (тіло) людини, а особливо в молоді, цілий ряд таких користей і чеснот, що разом із фізичною силою, здоров'ям і гарною поставою — у своїй сумі складаються на повноцінні особливості з такими прикметами характеру, як фізична вправність, загартованість до невідомості і готовість успішно поборювати їх, почуття честі у змагу, грі і праці, бистрота, рішучість і енергійність, то є рятівність, дружність, відвага і лицарсь-

кість, життєрадість, динамічність, прецизність, сила і добра воля тощо.“

Беручи до уваги ці заповіді та користі для молоді, які випливають із плекання фізичної культури, СУМА організує спортивні походи, змагання, спортивні команди і секції, які сьогодні є вже широким серед нашого сучасного та спортивних кіл. Щоб, однак, дати змогу якнайбільшій кількості нашого Юнацтва підняти фізичну вправність, Головна Управа СУМА, в порозумінні із Українською Спортивною Центральною Америкою і Канадою (УСЦАК), зобов'язалася перенести цього року на цілому змагання Юнацтва СУМА за „Відзнаку Фізичної Вправності“. Для переведення цих змагань в першу чергу використовувалися цюгорічні літні юнацькі табори, окрім того та локальні спортивні імпрези тощо.

Знаючи, що однією з перешкод допущення до змагань є збудовта „Відзнака Фізичної Вправності“, кличемо все Юнацтво СУМА наполегливо змагатися за здобуття цієї „Відзнаки“.

Ю. Кудас

Кер. Фіз. Виховання.

Почалося навчання в Школі Українознавства при Осередку СУМА в Нью Йорку

У половині вересня Школа Українознавства при Осередку СУМА в Нью Йорку почала своє регулярне навчання. Школа має 8 класів і до неї ходить понад 200 дітей. Учительми є: проф. Іван Юрченко — директор, ред. Вячеслав Давиденко, Іван Кобаса, пані Л. Ласовська, пані Богдана Сидор — Чарторийська.

Навчання проводиться кожного тижня в понеділок, середу, п'ятницю та суботу. По лінії навчальної програми школа підлягає Шкільній Раді УКА, але удержує

Школу ньюйоркський Осередок СУМА. Добра Адміністрація, гарні приміщення, фаховий склад учителів, багато дітвори — все це дає заповнюку дальшого росту цієї школи.

Хочеться вірити, що інші Осередки підуть за прикладом Нью Йорку і організують у себе такі школи, а якщо не матимуть змоги організувати, то повинні подбати, щоб усе наше юнацтво вчалося до шкіл українознавства, якщо такі школи у даній місцевості існують.

Лідя Кобаса — Павленко

Нам пишуть...

3 Лос Анджелесу
Юнацький Відділ вже зорганізовано, почалося регулярні заняття. Присилайте нові матеріали.

3 Шикаго
Праця у Відділі СУМА ім. Павлушкова іде нормальним кроком. Табори скінчилися. Почався спортивний сезон. „Крила“ виграли двох змагань і ведуть у своїй Лізі на три очки. Масно надзвичайно добру нагоду уійти до найвищої дивізії. Правда,

спорт забирає у нас багато енергії. Готуємося до іспитів з юнацтвом, також живасмо заходів щодо введення нового однострою.

3 Бінгемптон
По відбутті табору, злетів та здвиг почався новий сезон. Юнацтво з захопленням береться до праці. Роботи повні руки, попросту не стає днів у тижні...

3 Нью Йорку
Осінній сезон почався. Десятки різного роду гуртків самодіяльного мистецтва почали свою працю. Школа Українознавства начисляє понад 200 учнів і має всім клас. Масово надливає нове членство в наші ряди.

3 Філадельфія
Цього року ми купили дім. Тож уявляє собі, яка це радість для нашого Осередку, як захоплена дітвора і скільки праці ми викладаємо. Друзі М. Солтис та М. Бачара з іншими членами Осередку та батьками працюють кожного вечора до пізньої ночі.

3 Дітройт-Захід — Осередок ім. Київ.
Перша грамота — за танцювальну групу. Танці: „Коломийка“ і „Опак“. Уклад і керівництво: п-і Іванна Драгидка.

Друга грамота — за танок „Гопак“ із оперетки „Сватання на Гончарівці“. Керівник: балетмайстер Леонід Дмитренко.

9. Дітройт-Захід — Осередок ім. Київ.
Перша грамота — за танцювальну групу. Танці: „Коломийка“ і „Опак“. Уклад і керівництво: п-і Іванна Драгидка.

Друга грамота — за солістів в супроводі мандолінової оркестри. Керівник: п. Яків Антошків.

10. Дітройт-Схід — Осередок ім. гет. Пилипа Орлика.
Перша грамота — за

акції відбувся в Клівленді, Огайо, дня 1 вересня, 1963. В Опінній комісії брали участь: проф. Ярослав Варнич — Клівленд, проф. Ярослав Барич — Клівленд, мгр. Стефан Водичак — Клівленд, п-і Стефанія Горюньська — Клівленд, п. Михайло Рудницький — Дітройт, о. Осип Криштал — Лорейн, п. Петро Бачар — Кентон, п. Михайло Ярема — Клівленд.

По закінченні виступів самодіяльних гуртків при Осередку СУМА Опінна комісія рішила:

а) опіновати кожному танцю програмі як окрему цілість;

Виследи міжосередкових мистецьких змагань під час Здвигу СУМА

Схід і Захід

ЗДВИГ СУМА ЗАХІД

акції відбувся в Клівленді, Огайо, дня 1 вересня, 1963. В Опінній комісії брали участь: проф. Ярослав Варнич — Клівленд, проф. Ярослав Барич — Клівленд, мгр. Стефан Водичак — Клівленд, п-і Стефанія Горюньська — Клівленд, п. Михайло Рудницький — Дітройт, о. Осип Криштал — Лорейн, п. Петро Бачар — Кентон, п. Михайло Ярема — Клівленд.

По закінченні виступів самодіяльних гуртків при Осередку СУМА Опінна комісія рішила:

а) опіновати кожному танцю програмі як окрему цілість;

б) не опіновати виступу Капелі Вандурстек з Осередку ім. гет. Пилипа Орлика з Дітройт-Схід, тому, що Капелія своєю мистецькою партією переросла межі виступу на Здвизі і як окрема високо мистецька одиниця не може бути порівнявана з іншими виступами.

Всі члени Комісії одноголосно признали виконавцями такі грамоти:

1. Шикаго — Осередок ім. полк. Івана Богуня.
Перша грамота — за режисаторську групу під керівництвом пані Роми Турякської.

Перша грамота — за танцювальну групу (танок „Гуцулка“) під керівництвом п. Василя Гринька.

Перша грамота — за вільноручні вправи до слів „Реве та стоїє!“ і „Світять місяці“ під керівництвом п-і Марії Ляків. Уклад: п-і Рома Турякська і п. Юрій Косаченко.

Друга грамота — за струнний ансамбль під керівництвом проф. Івана Павличака.

2. Шикаго — Осередок ім. М. Павлушкова:
Перша грамота — за два танці „Обруч“. Уклад і керівництво п. Степана Косаковського.

Перша грамота — за вільноручні вправи, виконані разом із Осередком ім. полк. І. Богуня.

3. Шикаго — Осередок ім. Брун.
Перша грамота — за вільноручні вправи, виконані разом із двома іншими Осередками Шикаго.

4. Лорейн — Відділ юн. „Ужгород“ з. 38.
Друга грамота — за деклямацію юначок.

Третя грамота — за цілість програми: деклямації і спів.

5. Кентон — Осередок ім. гет. Івана Мазепи.
Перша грамота — за танці „Козачок“ і „Подільський козачок“ під керівництвом п. Віктора Богуславського.

Перша грамота — за мандолінову оркестру під керівництвом п. Володимира Волюшчука.

6. Акрон — Осередок ім. Короля Данила.
Друга грамота — за деклямації під керівництвом п. Петра Паули.

7. Янгстона — Осередок ім. полк. С. Коновальця.
Друга грамота — за мандолінову оркестру під керівництвом п. Василя Гевка.

8. Парма — Осередок ім. Т. Шевченка.
Перша грамота — за деклямацію юначків „Україна“.

Друга грамота — за танок „Гопак“ із оперетки „Сватання на Гончарівці“. Керівник: балетмайстер Леонід Дмитренко.

9. Дітройт-Захід — Осередок ім. Київ.
Перша грамота — за танцювальну групу. Танці: „Коломийка“ і „Опак“. Уклад і керівництво: п-і Іванна Драгидка.

Друга грамота — за солістів в супроводі мандолінової оркестри. Керівник: п. Яків Антошків.

10. Дітройт-Схід — Осередок ім. гет. Пилипа Орлика.
Перша грамота — за

акції відбувся в Клівленді, Огайо, дня 1 вересня, 1963. В Опінній комісії брали участь: проф. Ярослав Варнич — Клівленд, проф. Ярослав Барич — Клівленд, мгр. Стефан Водичак — Клівленд, п-і Стефанія Горюньська — Клівленд, п. Михайло Рудницький — Дітройт, о. Осип Криштал — Лорейн, п. Петро Бачар — Кентон, п. Михайло Ярема — Клівленд.

По закінченні виступів самодіяльних гуртків при Осередку СУМА Опінна комісія рішила:

а) опіновати кожному танцю програмі як окрему цілість;

б) не опіновати виступу Капелі Вандурстек з Осередку ім. гет. Пилипа Орлика з Дітройт-Схід, тому, що Капелія своєю мистецькою партією переросла межі виступу на Здвизі і як окрема високо мистецька одиниця не може бути порівнявана з іншими виступами.

Всі члени Комісії одноголосно признали виконавцями такі грамоти:

1. Шикаго — Осередок ім. полк. Івана Богуня.
Перша грамота — за режисаторську групу під керівництвом пані Роми Турякської.

Перша грамота — за танцювальну групу (танок „Гуцулка“) під керівництвом п. Василя Гринька.

Перша грамота — за вільноручні вправи до слів „Реве та стоїє!“ і „Світять місяці“ під керівництвом п-і Марії Ляків. Уклад: п-і Рома Турякська і п. Юрій Косаченко.

Друга грамота — за струнний ансамбль під керівництвом проф. Івана Павличака.

Леонід ПОЛТАВА

СУМІВСЬКА — МАРШОВА

Вгору прапори, слухай наказ:
Де б не прийшлося нам жити —
Вільного щастя нема для нас,
Як України служити!

(Приспів):

Гартуйся, зміно молода!
Гуде земля від нашої ходи,
Солод-солодка у Дніпрі вода —
Ми нап'ємось Дніпрові води!

Солод-солодка у Дніпрі вода —
Ми нап'ємось Дніпрові води!

Вгору прапори, вгору серця!
Гордо несли нашу славу:
Нині — сумієць, завтра — білиця
За Українську Державу!

(Приспів):

Гартуйся, зміно молода!
Гуде земля від нашої ходи,
Солод-солодка у Дніпрі вода —
Ми нап'ємось Дніпрові води!

Солод-солодка у Дніпрі вода —
Ми нап'ємось Дніпрові води!

На сумівському таборі



Галина Вадик

На сумівському таборі
Літній час ми провели,
Всі веселі та щасливі
На „Сумієць“ ми були.

Там ми катюшки збирали,
Різниць барв вони були,
І на Івана на Купала
Ми віночки з них плели.

Із ми кидали не воду,
Ті віночки, що плели,
В радісних іграх-забавках
Вечір той ми провели.

Написала Галина Вадик,
молочна юначка СУМА,
учениця VI класу Школи
Українознавства.

Новий Відділ Юнацтва в Лос Анджелесі

3 примістимо повідомляємо, що в Лос Анджелесі заходами Богдана Гірки створено Відділ юнацтва СУМА.

Вже кілька місяців регулярно працює кілька роїв. Сподіваємося, що в скорому часі Лос Анджелес матиме свій

Відділ юнацтва, який стане центром сумівської діяльності для західного узбережжя. Виховну працю в цьому Відділі ведуть О. Долішній, пані Л. Маринюк та Богдан Гірка.

Новому Відділові бажаємо успіхів у дальній праці.

Мала України

Заходами Головної Управи СУМА та Осередку ім. Павлушкова в Шикаго видано великого формату кольорову мапу України. На мапі чітко позначені етнографічні межі України, а також границі України за часів Володимира

Белика, Богдана Хмельницького і в період української державності 1918-19 рр. Цей великий формат кольорової мапу України, на малі чітко позначені етнографічні межі України, а також границі України за часів Володимира

Белика, Богдана Хмельницького і в період української державності 1918-19 рр. Цей великий формат кольорової мапу України, на малі чітко позначені етнографічні межі України, а також границі України за часів Володимира

Белика, Богдана Хмельницького і в період української державності 1918-19 рр. Цей великий формат кольорової мапу України, на малі чітко позначені етнографічні межі України, а також границі України за часів Володимира

Белика, Богдана Хмельницького і в період української державності 1918-19 рр. Цей великий формат кольорової мапу України, на малі чітко позначені етнографічні межі України, а також границі України за часів Володимира

Белика, Богдана Хмельницького і в період української державності 1918-19 рр. Цей великий формат кольорової мапу України, на малі чітко позначені етнографічні межі України, а також границі України за часів Володимира

Белика, Богдана Хмельницького і в період української державності 1918-19 рр. Цей великий формат кольорової мапу України, на малі чітко позначені етнографічні межі України, а також границі України за часів Володимира

Белика, Богдана Хмельницького і в період української державності 1918-19 рр. Цей великий формат кольорової мапу України, на малі чітко позначені етнографічні межі України, а також границі України за часів Володимира

Белика, Богдана Хмельницького і в період української державності 1918-19 рр. Цей великий формат кольорової мапу України, на малі чітко позначені етнографічні межі України, а також границі України за часів Володимира

Белика, Богдана Хмельницького і в період української державності 1918-19 рр. Цей великий формат кольорової мапу України, на малі чітко позначені етнографічні межі України, а також границі України за часів Володимира

Англомова монографія про життя Аґапія Гончаренка

На книгарських полицях з'явилася нова праця д-ра В. Луцеза та м-ра С. Луцеза про першого свідомого українського емігранта в ЗДА о. Аґапія Гончаренка. Понад назва цієї праці: "Aghapi Hontcharenko and the Alaska Herald". Вийшла вона в видавництві д-ра В. Луцеза "Slavia Library", що має вже на своєму конті дві інші цінні праці, а саме, "Екс-лібері медікорум", тобто праця й альбом, до речі перша в англійській мові, про медичні книжні знаки та "Ukrainian and the Polish Revolt of 1863", цікава розвідка про те, чому українці не підтримали польського повстання в 1863 р. Обі книжки здобули прихильні, різномовні рецензії.

Вертаючись до цього нового видання, треба ствердити, що праця на даний тему давно була потрібна, особливо важка вона тим, що якраз тепер Т. Луцеза організував спеціальний комітет, що поставив собі за завдання домогтися петицій від Каліфорнійського сейту викупу хутора Гончаренка від теперішнього власника, під створення степового парку й музею Гончаренка.

Праця поділена фактично на дві частини. Одна, — це монографія В. Луцеза про життя й творчість Гончаренка та аналіз його часиску "Аласка Геральд - Свобода", а друга частина, опрацьована Т. Луцезом, — це великий цінний впрізви, з преси про те, що американці писали про Гончаренка. В додатках бачимо

Потрійне торжество в Аллентаві

В неділю, 3-го листопада н.р. Українська Православна Парофія Пречистої Діви Марії в Аллентаві празнує потрійне торжество: Благословення нововідбудованої церкви, нововідбудованої Іконостасу й 50-літній Ювілей Сестричтва Пресвятого Серця Ісуса Христа!

Ті ювілейні свідчать про те, що Всевисшній Господь Бог надіслав благословення й благословення нашу парофію й громаду на протязі більше як 50 літ, а саме:

В 1910 р. стараннями бл. п. о. Нестора Дмитрова й малої горстки парофіан, що недовго приїхали до ЗДА з Рідного Краю, закуплено Єпископальну Церкву при 803 Норт-Фронт вулиці враз з парофіальним домом, яка служила Вірніям як парофіальна церква до 1916 р.

У згаданому році із-за шкорого розросту громади заходило бл. п. о. міграту Антона Лоточника побудувати нову мурувану, у візантійському стилі церкву, яка би могла сьогодні своїми 5-ма куполами й тринадцятьма хрестами на горбочку при Фултоні й Катаскава вулицях, і віддано їй під Покров Пречистої Діви Марії, а стару церкву перебудовано на парофіальну залу Народний Дім для релігійно-національних потреб громади.

В 1940 р. стараннями бл. п. о. Михайла Кузєва організовано при церкві Пречистої Діви Марії Апостольство Молитви в злучі з Пресв. Серцем Ісуса Христа. Згадаємо Сестричтво під проводом довголітньої передсідниці, Паранії Лабі вложило багато праці при розбудові церкви й громади. І сьогодні Сестричтво Пресв. Серця Ісуса Христа відзначає свій золотий 50-літній Ювілей. 50 літ, це довгий період часу праці, терпіння, неспаданих ночей в кожній організації, а спеціально в церковній на американському континенті.

Як сучасний душпастир згадані парофіальні громади бажало обійняти Вожего Благословення Веєм мій Парохіям, які, при чинилися своєю важкою працею й жертвами до розбудови церкви, парохії й громади! Спеціально бажало обійняти Вожего Благословення Загальною під проводом довголітньої голови, Івана Гудайлюка, Сестричтва Пресв. Серця Ісуса Христа під проводом довголітньої передсідниці, Паранії Лабі з приводу Золотого 50-літнього Ювілею, Молодою Сестричтвом під проводом передсідниці, Марії Вороски, Українсько-Американському Клубові під проводом голови, Володимирі Джоджикі й Веєм церковно-національним організаціям, що гуртуються біля нашої Церкви й громади й своєю працею й жертвами допомагають церкві й громаді!

Сьогодні велика радість, торгас не лиш мот серце, але теж і серця всіх моїх довірчих парохіян, що сьогодні празнують Потрійне Торжество нашої Церкви й Громади очолює Своєю присутністю наш улюблений Владика Митрополит Кир Богдан, Первоблгоу Української Православної Церкви в Америці.

Бритійське міністерство державства вперше оприйняло свідчення нового бойового літака "ТСР-2". Новий бомбоник може летіти зі швидкістю 760 миль на годину у низькому леті та 1400 миль на годину у виському леті. Крім авіаційних бомб, він вміє випалювати на вибух, надзвичайно вразливий, радіарні споруди та радіову й телевізійну комунікаційну апаратуру. Авіація планує закупити ці літаки для своїх збройних сил.

Дітройт відзначив 15-річчя УНРади

Українське громадянство Дітройту 29-го вересня урочисто відзначило п'ятнадцятиліття існування Української Національної Ради на чужині. У святоцінний привітний залі Українсько-Американського Осередку зібралися дві генеральні: старша генерація, що була творцями Української Національної Республіки й героїчно боролася за національно-комуністичну Росію в 1918-20 роках та нова, яка перенесла комуністичні експерименти в Україні й після другої світової війни вклінулася в активну працю продовжувати історичну традицію нашого народу.

Святоцінний збір відкриває одумівка, панна Галина Колосюк, яка в вступному слові згадала полеглих синів і дочок українського народу за волю й незалежність України та свіжу втрату, визначеного письменника, політичного трибуна й віце-президента УНРРеспубліки в еміграції бл. п. Івана Павловича Багрянного.

Збори мовчавою ішпунували пам'ять визначних творців і діячів державного Центру які відійшли у вічний спочинок у післявоєнні роки на чужині.

З доповіддю на тему "П'ятнадцятиліття УНРади і його вимоги" виступав голова місцевих Товариств Прихильників УНРРеспубліки бл. п. Василь Колосюк. Доповідь відповідала політичній ситуації українського передпарламенту УНРади за час її існування та накреслював ряд практичних заходів Товариства для зміцнення державного Центру.

Після доповіді збори схвалили тексти привітальних телеграм: президентові Української Народної Республіки, докторові Степанові Витвичу, голові Президії Української Національної Ради, інженеру Осипові Бойдунуковичу та голові Виконавчого Органу УНР — Миколі Липицькому.

В мистецькій частині панна Л. Захарівка продекльмувала вірш Олеса, що своїм змістом відтворює героїку національної революції українського народу. У другій тоці мистецької програми Ансамбль Капелі Бандуристів проспівав кілька пісень на тему романтики національної революції та визвольних змагань 1918-1920 років.

В інтерв'ю з автором цього репортажу, голова Товариства Прихильників УНРРеспубліки бл. п. Колосюк сказав, що він вірить у майбутній успіх державного Центру, бо відродженням є те, що в Товаристві вищесказана молодь, яка виросла і сформувалася вже тут, на еміграції. Ця молодь здобула освіту в американських університетах і не згубила свого національного почуття і гордості з історії українського народу. В Товаристві працює секретаркою м-р панна Лариса Витвичка, а також приймає діяльну участь м-р панна Галина Колосюк.

Заклик

До всіх членів ДОБРУСУ, бувших членів Гприхильників

Високошановні панове і друзі!

Усіх нас боліло вразив сумний факт смерті Івана Павловича Багрянного.

Пригадаймо собі 1945-й рік, коли українська еміграція зібралася по таборах у Німеччині. Нікому було вважати наші бажання, бо і політичні погляди, боронити нашу гідність і боротися за рівноправне місце в українській еміграційній громаді. І тому нас ігнорували і зневажали...

І П. Багрянний взяв нас організувати. То була дуже трудна, невідчужа, але потрібна праця. Він очолював революційно-демократичний рух і був весь час надхненням його. Завдяки його ініціативі й зусиллям стала УРДП, а пізніше ДОБРУСУ й ОДУМ. Ці організації вклічили підсвідому еміграцію в громадсько-політичне життя емігрантського суспільства, гідно репрезентували її й мають на

своєму конті чимало національно-вартісних акцій і протибольшевицьких виступів.

За це ми — ДОБРУСУ — обрали І. П. Багрянного почесним членом ДОБРУСУ. За це тепер ми повинні ішпунувати світлу його пам'ять не тільки теплим словом подяки і признання, а також продовженням тієї праці, яку фанатично служив І. П. Багрянний до останнього дихання.

Тому Головна Управа ДОБРУСУ в ЗДА разом з засновниками й активними діячами нашого Об'єднання закликає всіх теперішніх і бувших членів ДОБРУСУ, а також усіх наших прихильників — об'єднаймося й активізуємося, бо сьогоднішня ситуація потребує саме нашої дієвої участі у праці української політичної еміграції.

Ню Йорк, 5-го жовтня 1963 р.

А. Гудовський, Я. Велічко, В. Гриниш, М. Степаненко, І. Нещенюк, П. Павлович, В. Андрицький, С. Кулик.

Заслужений успіх

Товариство прихильників Української Народної Республіки в Рочестері, Н. Я. при допомозі політичних організацій, які підтримують державний Центр — УНРаду, 25-го серпня влаштувало свій пікнік.

Цей пікнік мав повний моральний і матеріальний успіх тому, що він був улаштований не виключно для членів товариства і припадкових гостей, а для всієї української рочестерської громади. Успіх завдячує обставині, що Управа товариства, Контрольна Комісія й Управа організацій, при співучасті активних членів підійшли до влаштування пікніку з обдуманим планом та перетворили організаційну працю. Ця праця мала добрі наслідки. Вже до дня пікніку продано 261 квиток, а на самому пікніку принагідно й гостям продано ще 30 квитків.

Прибуток з квитків виносив \$ 291, покривав кошти оплати парку (площі), оркестру, друку квитків і летючок і давав чистого прибутку \$ 140. Також задалегідь вдало приготовано буфет, який

складався з уміло дібраних харчів та різних напоїв.

У приготуванні буфету велику заслугу має наше патріотичне жіноцтво — дружини членів нашого товариства. Вони дали жертвенну працю у приготуванні буфету й працю на пікніку. Між ними були пані, що дарували до буфету голубчик, вареники, смажені капуста, піржки, ковбаски й інше.

На пікніку були й американські різні стітніки групи. Вони хвалили українську страви, які їм дуже смакували. Уладжена лотерія дала кругла 50 доларів. Додік із буфету й лотерії вийшов \$ 285.00, а вся імпреза дала чистого прибутку \$ 425.00.

Із цієї суми Управа товариства ухвалила переслати до Об'єднання Прихильників УНР (УФК) \$ 300. для УНРади.

Гарно бавилися на пікніку молодь і старші громадяни при звуках української оркестри п. Е. Грингорейка. Пікнік відбувся у Вільямс Парку.

Військово-історичний інститут в Нью-Йорку

УРОЧИЩА НАУКОВО-КОНФЕРЕНЦІЙНІ для ішпунування 45-их роковин Листопадового Чину відбудеться в суботу, 2-го листопада 1963 р. в год. 6-й веч. в залі Укр. Інституту Америки, 2 Схід 79-та вул. в Нью-Йорку.

ПРОГРАМА:

1. Стор. 3: Стефанів: Відкриття.
2. Проф. М. Залозський: "Наша оборона Львова в листопаді 1918 р."
3. Д-р В. Веніслав: "Державний Секретаріат Військових Справ Зак. обл. УНР"
4. Стор. 4-р І. Козак: Закриття.

Вхід вільний. Гостям рад. Дирекція Укр. Інституту Америки, 2 Схід 79-та вул. в Нью-Йорку.

Володимир БЛАВАЦЬКИЙ

або ж БЛАВАЦЬКИЙ, на хвилях 860 кожної суботи від години 8-ої до 9-ої в ранці, що 26-го жовтня цього року вище названа передача НЕ ВІДБУЛАСЯ з причини ТЕХНІЧНОЇ АВАРІЇ НА НАДАВЧІЙ ВЕЖІ цієї станції.

НАСТУПНА ПЕРЕДАЧА

відбудеться в суботу 2-го ЛИСТОПАДА н.р., як завжди від 8-ої до 9-ої в ранці з тієїж станції WTEL — на хвилях 860.

Коли б внаступному тижні знову припаде, що з технічних причин програма ім. Володимира БЛАВАЦЬКОГО не відбудеться, просимо Шановних Слухачів висловлювати своє незадоволення телефонічно на число GL 5-9200.

Широ дякуємо за дотеперішню підтримку і увагу до нашої Радіо-передачі та поручаємося ласкавий пам'яті на майбутнє.

Евдокія ДИЧКО-БЛАВАЦЬКА Керівниця радіо-передачі ім. Вол. БЛАВАЦЬКОГО у Філадельфії

Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Нью-Йорку

ВІДПІШУЄ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ — влаштує — в НЕДІЛЮ, 3-го ЛИСТОПАДА 1963 року в год. 6:00 вечером в залі Washington Irving High School при 17th Street & Washington Irving Place

Листопадова Академія

присвячену 45-им роковинам листопадових днів В ПРОГРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

Листопадове слово — Д-р В. ПАЛІДВОР Дівочий Хор УМІ — Філадельфія, дир. Ю. Оранський, акомп. О. БІЛІК Смицький оркестра УМІ — Нью-Йорк, дир. Проф. В. ПІСІК Галина МІНАВІВ, контраalto, гостиний виступ оперної співачки з Аргентини

Г. ПІНРЕЙ, мецо-сопрано Т. ТЕРЕН, баритон О. ОМЕЛЬСЬКИЙ, фортепіано Я. ЛАСОВСЬКИЙ, скрипка Н. ЮРЧЕНКО, рецитация

ЛИСТОПАДОВА ПАНАХИДА ЗА ПОЛЯГЛИХ ГЕРОІВ

відправиться — в церкві св. ЮРА — в Нью-Йорку в суботу, дня 2-го листопада ц.р. — в годині 8:00 вечора СПІВАЄ ХОР "ДУМКА"

Дня 3. ЛИСТОПАДА н.р. місцевий Відділ ОБВУА, при співучасті інших Комбатантських та Жіночих Організацій переводитиме для українських Церков Великого Нью-Йорку ТРАДИЦІЙНУ ПУБЛІЧНУ ЗВІРКУ ПОЖЕРТВ на Дар Українському Воєнному Інвалідові.

ЗАКЛИКАЄМО ВСЕ ГРОМАДЯНСТВО ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТІ В АКАДЕМІЇ

Увага! Заповідана на день 16-го листопада н.р. урочистість декорування "Воспінням Христовим" наділених цією відзнакою Побратимів-Ювілей з незалежності від нас причини НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ в тому дені, а зате ВІДБУДЕТЬСЯ, з незмінним зрештою порядком, 23. листопада 1963 р. Управа Відділу ОБВУА Нью-Йорк

Увага! ФІЛЬДЕЛЬФІЯ й ОКОЛИЦІ! Увага!

ВЕЛЬМІШАНОВНІ ПАНІ д-р Марія Клячко і Єва Піддубчишин відомі наші інтелектуалістки з Каліфорнійського Університету, після опосередкованого перебування в Нью-Йорку, Києві, Одесі, Ялті, Полтаві Харкові та в інших містах і містечках, які теж після тринадцятирічного перебування в теперішній Польщі, виблизять доповіді про свої

ВРАМЕННЯ ІЗ ПОБУТУ В УКРАЇНІ

Ці доповіді будуть виголошені у ФІЛЬДЕЛЬФІЇ в залі ПАРАФІАЛЬНОЇ ШКОЛИ при 24-й вулиці, в неділю, 3-го листопада 1963 року о год. 6:30 вечора з логотом і в інших містах. Про численну привабливість нашого Громадянства на цих доповідях просить

УПРАВА ВІДІЛУ УККА й ФІЛЬДЕЛЬФІЇ

З ДНЕМ 8. 1. 1963, ОДЕРЖАВ INSURANCE BROKER'S LICENCE і продажу слугують забезпечення: AUTOMOBILE — FIRE — CASUALTIES ACCIDENT AND HEALTH — LIFE INLAND AND OCEAN MARINE БЮРО МІСТИЦІЯ ПРИ 776 SPRINGFIELD AVENUE — IRVINGTON, N. J. A. E. SMAL AGENCY Tel.: ES 4-4400 — R-4, ES 2-1116 РОМАН ЛАПИЧАК

Замість квитків на свідку могли Дорогої Теті бл. п. ОЛЕНИ ЛЕВІЦЬКОЇ сфотографувати 15 доларів на Дар Українському Воєнному Інвалідові. Клавдія, Михайло і Рені ЧОРНОДОЛЬСЬКІ

СЦЕНІЧНІ КАРТИНИ на СВ. МИКОЛАЯ, РІЗДВО, ДЕНЬ МАТЕРІ "Небесний гість", п'ять сценів І. Шугай — шлемо тільки комплект 5 примірників в ціні 5 дол. "Давний св. Миколай", Р. Заводницька — комплект 5 примірників в ціні 2 дол. При замовленні обидвох комплектів ціна замість 7 тільки 6 дол. При замовленні двох комплектів ціна замість 14 тільки 11 дол. З огляду на обмежений збут сценічних картин і щоб покрити кошти видання, а виконавцям не розписувати окремих роль — додаткових примірників не шлемо. Замовлення з моні-ордерами або чеками слати: NASHUN DITAM — OPDL 39 Jennings Ave. — Toronto 9, Ont., Canada

НЕМА ТО ЯН НА СОЮЗІВЦІ

СОЮЗІВКА ВІДКРИТА ЦІЛИЙ РІК

КОРИСТАЙТЕСЯ З ВІДПОЧИНКУ ТЕПЕР ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ 10-20 %

— ГАРНІ, ВИГЛЯДНІ, ОТРИВАНІ КІМНАТИ — — ЗНАМЕНІТА КУХНЯ — ЧУДОВА ГІРСЬКА ПРИРОДА — СПОРТОВІ І РОЗВАЖОЧІ УДОГОДНЕННЯ —

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE Kerkhonskon, N. Y. — Telephone 8641

Name _____ Address _____ Enclosed is reservation deposit \$ _____ for _____ persons.

1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____

Date of arrival _____ Time _____ for _____ weeks

